

קונפליקט בית-קריירה ומסוגלות עצמית בהוראה בקרב מורים-הורים בתקופת הקורונה: תפקידם של תמיכה ארגונית וניסיון בהוראה משולבת טכנולוגיה

אינה בלאו
inabl@openu.ac.il

איל רבין
eyal.rabin@gmail.com

שירה גולדברג
shirafre@gmail.com

שיטה וכלים

- במחקר השתתפו 472 מורים שהם הורים ללפחות ילד אחד בגילאי 0-12.
- דגימה שכבות פרופורציונלית
- שאלונים רטרוספקטיביים מקוונים ביחס לגל הראשון והשני של הקורונה הופצו על ידי החוקרים ובאמצעות חברת סקרים שבחנו:
- הניסיון של מורים-הורים עם טכנולוגיה בהוראה
- תמיכה ארגונית
- רמת קונפליקט משפחה-עבודה
- מסוגלות עצמית בהוראה

מבוא

- התפשטות וירוס הקורונה גרמה להטלת סגר וסגירת מערכות החינוך.
- הורים-מורים נאלצו להסתגל במהירות לעבודה מהבית ולהוראה דיגיטלית מרחוק.
- המעבר יצר אתגרים רבים עבור מורים (Rasmitadila et al., 2020), כולל:
  - קשיים טכניים בשימוש בטכנולוגיה ובגישה למכשירי קצה
  - בעיות בהשתתפות התלמידים בלמידה
  - חוסר ניסיון בהוראה מקוונת
  - המצב יצר (Kara et al., 2021):
    - מתח משמעותי בין ההוראה מהבית לבין הצורך לדאוג לרווחת הילדים בבית
    - קונפליקט עבודה-משפחה
    - תחושת לחץ
    - ירידה במוטיבציה ושיעור הרצון בעבודה
  - מורים, במיוחד כאלו שחוו קשיים עם ההוראה מרחוק, חוו לחץ תעסוקתי גבוה (Rabbaglietti et al., 2021), אך המחקר בנושא מועט.

לוח 2. ממוצעים, סטיות תקן והבדלים בין מורים חסרי ניסיון ומורים בעלי ניסיון בהוראה עם טכנולוגיה במשתני המחקר

משתנה	חסרי ניסיון בהוראה עם טכנולוגיה (n=250)		בעלי ניסיון בהוראה עם טכנולוגיה (n=224)		Cohen's d (df=472)
	M	S.D.	M	S.D.	
קונפליקט עבודה-משפחה	4.05	1.39	4.32	34.1	2.13*
קונפליקט משפחה-עבודה	2.84	1.22	2.95	1.21	1.06
תמיכה חברתית כללית	5.80	0.88	5.69	1.07	1.26
תמיכה מאחר משמעותי	6.01	0.95	5.90	1.15	1.06
תמיכה מבן משפחה	5.87	1.04	5.82	1.19	0.43
תמיכה מחבר	5.52	1.12	5.33	1.27	1.78
תמיכת הארגון הנתפסת	4.97	1.22	4.58	1.33	3.33***
מסוגלות עצמית כמורה	3.88	0.78	3.94	0.82	0.95

הערה: הבדלים מובהקים בין הקבוצות מודגשים בטבלה. *p<.05, ***p<.001

לוח 1. מאפיינים סוציו-דמוגרפיים של המדגם (n=474)

משתנים	אחוז (שכיחות) / ממוצע (סטיות תקן)	טווח
מין זכר	18.2% (86)	
נקבה	81.8% (387)	
גיל	38.84 (6.85)	22-60
מצב משפחתי		
רווק	2.7% (13)	
נשוי	90.3% (428)	
גרש	5.3% (25)	
פרוד	0.6% (3)	
אחר	1.1% (5)	
מספר ילדים		
0-12	3.16 (1.45)	
13-35	4.51 (3.35)	
36-40	11.18 (5.85)	
41-60	10.93 (6.81)	
פיקוח		
ממלכתית	71.9% (341)	
ממלכתית-דתית	28.1% (133)	
שלב חינוכי		
יסודי	54.9% (260)	
חטיבת-ביניים	17.1% (81)	
חטיבה עליונה	21.3% (101)	
אחר	6.8% (32)	
ניסיון קודם בהוראה עם טכנולוגיה		
לא היה ניסיון כלל	11.4% (54)	
היה ניסיון מועט	41.4% (196)	
היה ניסיון רב	34.6% (164)	
	12.7% (60)	

תוצאות

- מורים אשר נזקקו למכשיר קצה נוסף דיווחו על רמות גבוהות של קונפליקט עבודה-משפחה.
- כמחצית מהמורים דיווחו על ניסיון מועט או חסרי ניסיון בהוראה עם טכנולוגיה.
- מורים בעלי ניסיון בהוראה עם טכנולוגיה חשו במובהק יותר קונפליקט עבודה-משפחה ופחות תמיכה מביה"ס
- לא נמצאו הבדלים מובהקים במסוגלות העצמית בהוראה בין מורים עם וללא ניסיון בהוראה עם טכנולוגיה.

מסקנות

הממצאים מדגישים את חשיבות התמיכה הארגונית עבור מורים בעלי ניסיון קודם בהוראה מקוונת שדיווחו על רמה גבוהה של קונפליקט עבודה-משפחה ורמה נמוכה של תמיכה ארגונית בהוראה מרחוק.

המחקר מומן על ידי משרד החינוך במסגרת קול קורא לביצוע מחקרים קצרי טווח בנושאים בחינוך הקשורים לתקופת הקורונה. 2021

מקורות

Kantamneni, N. (2020). The impact of the COVID-19 pandemic on marginalized populations in the United States: A research agenda. *Journal of Vocational Behavior*, 119.

Kara, S. B. K., Gunes, D. Z., & Tuysuzer, B. S. (2021). Work-family conflict during working from home due to pandemic: A qualitative research on female teachers. *International Journal of Curriculum and Instruction*, 13, 251-273.

Rabaglietti, E., Lattke, L. S., Tesauri, B., Settani, M., & De Lorenzo, A. (2021). A balancing act during Covid-19: Teachers' self-efficacy, perception of stress in the distance learning experience. *Frontiers in Psychology*, 12, 1-18.

Rasmitadila, Aliyyah, R. R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M., & Tambunan, A. R. S. (2020). The perceptions of primary school teachers of online learning during the COVID-19 pandemic period: A case study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7, 90-109.